

«
αποψη μας

Του ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΙΝΟΥ

Η κρίσιμη χρονολογία για τη διάσωση της εθνικής οικονομίας και της Ελλάδας

ΜΠΟΡΕΙ το πανελλήνιο να έζησε επί αρκετά 24ωρα σε εθνική αναστάτωση και ανάταση, καθώς αγωνιούσε για την έκβαση του τελικού του ποδοσφαιρικού κυπέλλου μεταξύ Ολυμπιακού και ΠΑΟΚ και μπορεί να πανηγύρισε με ενθουσιασμό την τελική επικράτηση των «Ελλήνων γάβρων» (Ολυμπιακός) επί των «Βουλγάρων» (ΠΑΟΚ), όμως τις ίδιες μέρες τρεις χρονολογίες, που τις επικαλέσθηκαν τρεις διαφορετικές προσωπικότητες θα έπρεπε να μας είχαν προβληματίσει και υποχρεώσει σε πολύ σοβαρότερη εθνική επαγρύπνιση και φρονηματισμό. Το 1985, το 1989 ή το 1987 είναι οι τρεις διαφορετικές χρονιές με μία από τις οποίες ως αφετηρία «η Ελλάς δεν μπόρεσε να παρακολουθηθεί τη θετική πορεία των ευρωπαϊκών οικονομιών» και κατά την οποία «υπονομεύθηκε μόνιμα η πορεία της χώρας μας προς την ενιαία αγορά, την οικονομική και νομισματική ένωση και την Ευρωπαϊκή ενοποίηση».

Το 1985 επεκατέστη ο Πρόεδρος της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας κ. Ζακ Ντελόρ κατά την εν Αθήναις διαμονή του ως προσκεκλημένος για να τιμηθεί με το Βραβείο Ωνάση και για να μιλήσει κατά τη γενική συνέλευση του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανικών (ΣΕΒ). Είπε δηλαδή ότι «η ελληνική οικονομία αποτέλεσε με τον πλέον σαφή τρόπο, την εξαίρεση (...) καθώς δεν συμμετείχε (από το 1985) στη γενική ευρωπαϊκή πορεία, ούτε σε ό,τι αφορά τη μακροοικονομική σύγκλιση, ούτε σε ό,τι αφορά τη διαρθρωτική προσέγγιση». Και ότι «η αποτυχία αυτή καταγράφηκε παρά τη συνεχή υποστήριξη της από τους κοινοτικούς πόρους». (εφημ. 26.5.1992).

Η αναφορά αυτή του κ. Ντελόρ, Γάλλου σοσιαλιστή πολιτικού και ένθερμου συμπαραστάτη της Κυβερνήσεως του ΠΑΣΟΚ κατά την οκταετία της (οπότε αιδημόνως σιωπούσε και ουδέν έλεγε από τα όσα μας εκτοξεύει, γεμάτος τύψεις τώρα), επιβεβαιώνει ότι ο έκτοτε ασυγκράτητος κατήφορος της ελληνικής οικονομίας έχει ως αφετηρία την αποτυχημένη οικονομική πολιτική της τότε ελληνικής σοσιαλιστικής Κυβερνήσεως, πράγμα το οποίο έντονα (και εύλογα) αμφισβητεί το ΠΑΣΟΚ, καθώς διεκδικεί και πάλι την εξουσία για να τη συνεχίσει! Γι' αυτό και ο θορυβηθείς πρόεδρος του Κινήματος Α. Παπανδρέου δήλωσε απαντώντας σε σχετική ερώτηση ότι δεν είναι το 1985, αλλά το 1989, που άρχισε η αρνητική πορεία της ελληνικής οικονομίας, προσπαθώντας να επιρρίψει τις ευθύνες στις μετά την δική του Κυβερνήσεις.

Αλλά να που μια τρίτη φωνή, απροσδόκητα σαφής για το timing, αμφισβήτησε τις δύο χρονολογίες για να υπενθυμίσει ότι το κακό συνέβη το 1987. Είναι το μέλος του Εκτελεστικού Γραφείου του ΠΑΣΟΚ κ. Κώστας Σημίτης, ο οποίος σε συνέντευξή του στη Θεσσαλονίκη στις 27 Μαΐου διαφώνησε με κατηγορηματικό τρόπο, αλλά με μετριοπαθές, όπως πάντα,

ύφος στη δήλωση του αρχηγού του (περί 1989) λέγοντας τα εξής:

«Όπως θυμάστε, την περίοδο 1985 - 87 ήμουν υπουργός Εθνικής Οικονομίας και το 1987 θεώρησα, ότι η ελαστική πολιτική θα θέσει σε κίνδυνο, τα όποια επιτεύγματα του σταθεροποιητικού προγράμματος (που εφάρμοσε το 1985 διαδεχόμενος τον κ. Γερ. Αρσένη). Οι εξελίξεις με δικαίωσαν - συνέχισε με έμφαση ο κ. Σημίτης - είχαμε αύξηση ελλειμμάτων, αύξηση πληθωρισμού και ανακοπή του σταθεροποιητικού προγράμματος». Με αυτήν την ξεκάθαρη τοποθέτηση «άδειασε τον Ανδρέα» όπως έγραψε σε πηχυσίο τίτλο με τη σύγχρονη κουλτούριάρικη αργκό η «Ελευθεροτυπία» (28.5.1992).

Μη σπεύσετε να νομίσετε ότι και ο «Οικονομικός Ταχυδρόμος» παρασύρεται στο σύνθημα

**Ο κ. Α. Ανδριανόπουλος
σε συνέντευξη εφ' όλης
της ύλης στον «Ο.Τ.»
και Μεγάλο Αφιέρωμα
στη Μακεδονία**

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ τεύχος του «Οικονομικού Ταχυδρόμου» ο υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας, Ενέργειας, Έρευνας και Τεχνολογίας κ. Ανδρέας Ανδριανόπουλος εκθέτει λεπτομερώς με την παρηρησία που τον διακρίνει, τις απόψεις του επί ευρέος φάσματος των αντικειμένων της αρμοδιότητάς του συζητώντας με τους Περικλή Βασιλόπουλο και Αντώνη Παπαγιαννίδη.

Επίσης, στο επόμενο τεύχος, το περιοδικό μας προσπαθεί με προσοχή και ιδιαίτερο αίσθημα εθνικής ευθύνης να προσεγγίσει πτυχές του Μακεδονικού προβλήματος, που οφείλουμε να γνωρίζουμε όλοι σε βάθος, ώστε να το αντιμετωπίσουμε μετά λόγου γνώσεως και για να μπορούμε με επιχειρήματα και όχι μόνο συναισθηματικά να αντιπαραιτηθούμε προς την άγνοια, την παραπληροφόρηση και τα αντίθετα προς τα εθνικά μας συμφέροντα.

πολιτικό κούτσουμπολιό του τι είπε ο ένας και πώς τον «άδειασε» ο άλλος και ότι επιχαίρει για τα αδελφικά μαχαιρώματα μεταξύ σοσιαλιστών και άλλων δημοκρατικών και προοδευτικών δυνάμεων.

Το θέμα έχει τεράστια σημασία και από την γενικότερη επιλογή της χρονολογίας εξαρτάται ίσως και το μέλλον του τόπου.

Και θα εξηγήσουμε αμέσως τι εννοούμε, αφού όμως προηγουμένως αμφισβητήσουμε και τις τρεις χρονολογίες και πάμε πιο πίσω στο 1980 - 81.

ΑΣ ξεκινήσουμε από τις τρεις προαναφερθείσες χρονιές. Και οι τρεις διακεκριμένοι πολιτικοί (πολιτικός είναι και ο κ. Ντελόρ, κορυφαίο στέλεχος του Σοσιαλιστικού Κόμματος της Γαλλίας, τέως υπουργός Εθνικής Οικονομίας και συζητούμενος πιθανός νέος πρόεδρος της Γαλλίας ως διάδοχος του κ. Μιττεράν) επικαλούνται χρονολογίες, που τους βολεύουν προσωπικά.

Ο κ. Ντελόρ επικαλείται το 1985 για να είναι μεν επιτέλους ειλικρινής, ότι έφταιγε το ΠΑΣΟΚ, αλλά χωρίς όμως να αναφερθεί στο 1981, μολονότι από τότε κυρίως άρχισε ο μέγας και σταθερός κατήφορος. Διότι έτσι θα αποδοκίμαζε όλη την οκταετία του ΠΑΣΟΚ, πράγμα πολύ οδυνηρό όταν αυτό προέρχεται από σοσιαλιστή σε βάρος σοσιαλιστή. Και μάλιστα όταν έτσι θα έπρεπε να παραδεχθεί ότι χρειάσθηκαν πάνω από 10 χρόνια για να ανοίξει και αυτός τα μάτια του ως Πρόεδρος της ΕΟΚ. Δεν θέλησε όμως να αναφερθεί ούτε στο 1987, διότι αλλιώς θα δικαίωνε τον κ. Σημίτη, ο οποίος εφάρμοσε με σχετική επιτυχία μεταξύ 1985-87 το σκληρό σταθεροποιητικό του πρόγραμμα, και θα άφηνε εντελώς έκθετο τον φίλο του Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ, κ. Α. Παπανδρέου, που το 1987 ανέτρεψε την πολιτική Σημίτη, εξαναγκάζοντας τον τελευταίο σε παραιτήση, για να προσχωρήσει έτσι η Κυβέρνηση στην πολιτική της διασπαθίσεως του δημοσίου χρήματος, που βρήκε την συμπίκνωσή της στη μνημειώδη από μπαλκονίου παρότρυνση από χειλίων του τότε πρωθυπουργού προς τον υπουργό του επί των

>>>

>>>

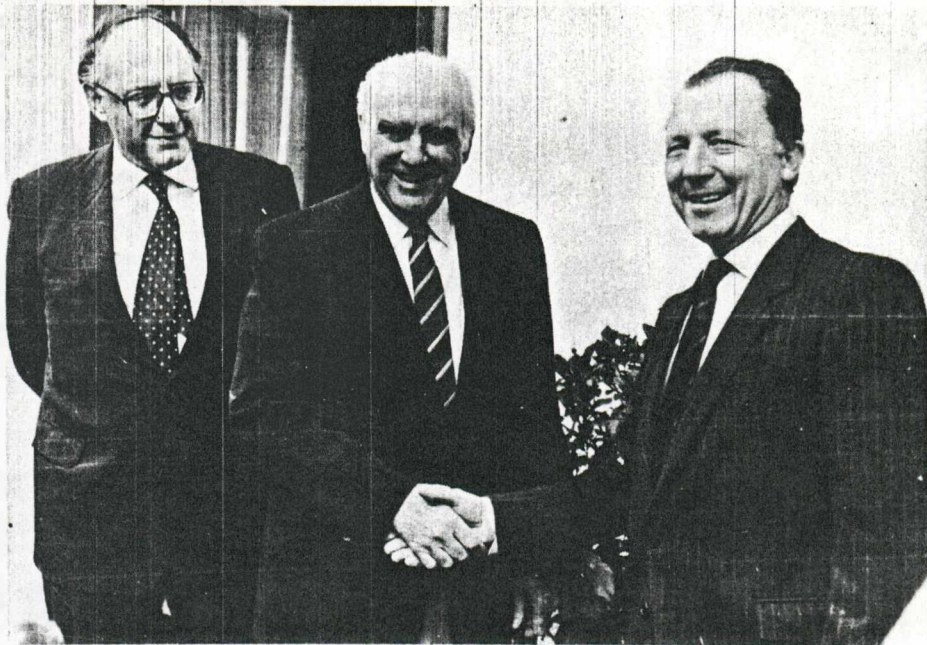
Οικονομικών «Τσοθόλα δώσα όλα».

Κατά μείζονα λόγο, συνεπώς, ανακριβολογεί και ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, όταν ισχυρίστηκε πολύ μαλακά και γελαστά, ότι «μáλλον το 1989 άρχισε η αρνητική πορεία». Όμως και ο κ. Σημίτης λέει τη μισή αλήθεια, αφού γνωρίζει πολύ καλά, ότι σχεδόν όλοι οι βασικοί στατιστικοί δείκτες δείχνουν ότι η απόκλιση από τα αντίστοιχα μεγέθη της ΕΟΚ είναι σταθερά αρνητική σε βάρος της Ελλάδας (ιδίως κατά κεφαλήν εισόδημα, πληθωρισμός, επενδύσεις, ελλείμματα του ευρύτερου δημόσιου τρέμα, δανεισμός, κ.ά.), καθ' όλη την οκταετή διάρκεια της διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, στην οποία μετείχε και ο κ. Σημίτης εξ αρχής και διαδοχικά ως υπουργός Γεωργίας, Παιδείας και Εθνικής Οικονομίας.

Να υπενθυμίσουμε ακόμα, ότι πολύ ειλικρινέστεροι ήταν στο πρόσφατο παρελθόν και ο κ. Ντελór αλλά και ο κ. Παπανδρέου, έναντι των όσων δηλώνουν σήμερα. Ο τώως πρωθυπουργός σε συνέντευξη που μου είχε δώσει το 1987 (αν θυμóμαι καλά) και απαντώντας στην επίκρισή μου, ότι εξαιτίας της οικονομικής πολιτικής, που είχε ακολουθηθεί από το 1981, η ελληνική οικονομία δέχθηκε αλλεπάλληλα πλήγματα που δεν την αφήνουν έκτοτε να ορθοποδήσει, είχε παραδεχθεί ότι «κι αν δεχόμαστε ότι έχετε δίκιο, θα συμφωνήσετε ότι από το 1985 (δηλαδή με το σταθεροποιητικό πρόγραμμα Σημίτη) ακολουθούμε σωστή πολιτική». Από την πλευρά του πάλι ο Πρόεδρος της Επιτροπής της ΕΟΚ στην περιβόητη επιστολή, που έστειλε πολύ καθυστερημένα και με αποδέκτη τον Πρωθυπουργό της Οικουμενικής Κυβέρνησεως κ. Ξεν. Ζολώτα (δηλαδή τον μόνο ανεύθυνο για την μετατροπή της ελληνικής οικονομίας σε καμένη γη), επειδή διάταζε να το κάνει προηγουμένως (από σοσιαλιστική προφανώς αλληλεγγύη) τόνιζε τα εξής (συμφωνώντας έτσι με τον δικαίως εκραγέντα σήμερα κ. Σημίτη):

«Το δάνειο που έδωσε η ΕΟΚ το 1985 και 1986 για να βοηθήσει την Ελλάδα να εξέλθει από μια δυσκολότατη κατάσταση στην εποχή εκείνη (το θυμάστε τώρα κ. Παπανδρέου);... στήριζε πρόγραμμα οικονομικής σταθεροποίησης, που είχε σαν στόχο τη μείωση του υπερβολικού ελλείμματος του δημοσίου τομέα και την βελτίωση των αποτελεσμάτων στους τομείς του πληθωρισμού και του ισοζυγίου πληρωμών». Και συνέχιζε ο κ. Ντελór ότι «μετά από μερικές αρχικές επιτυχίες που σημειώθηκαν μεταξύ 1985 και 1987 (να γιατί έχει δίκιο ο κ. Σημίτης) η κατάσταση στην Ελλάδα επιδεινώθηκε και πάλι σοβαρά, ιδιαίτερα κατά το 1989 (να γιατί το επικαλείται ο κ. Παπανδρέου υπονοώντας ότι δεν έχει ευθύνη το ΠΑΣΟΚ, μολονότι το μισό απ' αυτόν τον χρόνο, κυβερνούσε αυτό!), έτσι ώστε να αποτελεί σήμερα η οικονομική και δημοσιονομική κατάσταση της χώρας σας σοβαρή αιτία ανησυχίας για όλους μας» («Οικονομικός Ταχυδρόμος», 5.4.1990). Είναι τότε που είχε ξεσπάσει και η Ελληνίδα Επίτροπος της ΕΟΚ κ. Βάσα Παπανδρέου και είχε δηλώσει ότι «δεν μας βλέπουν σοβαρά οι Ευρωπαίοι, γιατί εμείς οι ίδιοι δεν αντιμετωπίζουμε σοβαρά τα προβλήματα μας».

Η αντικειμενική αλήθεια, που αποδεικνύεται απ' όλες τις στατιστικές και απ' όλους τους συγκριτικούς πίνακες της ΕΟΚ, είναι ότι από το 1980, όταν αντί η Κυβέρνηση Γκώργου Ράλλη της Νέας Δημοκρατίας να είναι αυστηρή και συνετή για να αντιμετωπίσει την δοκιμασία της θ'

Ο κ. Παπανδρέου με τον κ. Ντελór (το 1987, χαμογελαστοί, ίσως λόγω πίεσεως του παρακειμένου κ. Παγκάλου)

Το 1985 (Ντελór), το 1989 (Παπανδρέου) ή το 1987 (Σημίτης) άρχισε η αρνητική πορεία της οικονομίας μας; Και γιατί έχει σημασία για την επιβίωση της Ελλάδας να δεχθούν όλοι ότι η αφετηρία του έκτοτε σταθερού κατήφορου, είναι η διετία 1980 και 1981

ενεργειακής κρίσεως, αλλά και για να προετοιμάσει την Ελλάδα για την έναρξη της συμμετοχής της ως ισότιμο μέλος της ΕΟΚ, παρασύρθηκε από τη «λογική» της προεκλογικής περιόδου και αφέθηκε σε παροχές προς πάντα αιτούντα, διογκώνοντας τα ελλείμματα και τροφοδοτώντας τον πληθωρισμό, πράγμα που με τη γνωστή παρρησία και το υψηλό πολιτικό του ήθος αναγνώρισε δημόσια, ακόμα και σε βιβλία του ο τώως Πρωθυπουργός.

Όμως η ζημία είχε γίνει διότι α) είχε δοθεί το κακό παράδειγμα στους διαδόχους και β) και κυριότερο διότι δημιουργώντας πρόσκαιρα (τότε) αρνητικά μεγέθη η τότε Κυβέρνηση της Ν.Δ. έδωσε το δικαίωμα στο ΠΑΣΟΚ, να ισχυρίζεται ότι παρέλαβε «καμένη γη» και ότι δεν μπορούσε να την διορθώσει, ενώ παράλληλα έκανε ό,τι του περνούσε από το χέρι του για να μετατρέψει την καμένη γη σε σεληνιακό τοπίο, όπως αποδεικνύουν πια και οι διαπιστώσεις Ντελór και όπως επιβεβαιώνει η αδυναμία της οποίας έκτοτε Κυβερνήσεως να ανατρέψει την καταστροφική πορεία. Φυσικά η αβάσιμη αισιοδοξία της Νέας Δημοκρατίας και η συνέχιση

της λαϊκίστικης και πασοκικής ουσιαστικά υπερπεριφοράς της κατά την πρώτη διετία, της διακυβερνήσεώς της υπό τον κ. Κ. Μητσotάκη, παρ' όλες τις διακηρυσσόμενες αντίθετες προθέσεις της και παρά τα όχι λίγα θετικά αλλά ανεπαρκή και κυρίως πρόχειρα και αμελέτητα μέτρα που πήρε κατά καιρούς, επιδεινώνουν ακόμα περισσότερο τα πράγματα.

Και τώρα που δεν μένουν πια περιθώρια για άλλους αυτοσχεδιασμούς και διαταγμούς, η ελληνική κοινωνία καταταλαιπωρημένη από τους επί 10ετία και πλέον μαθητευόμενους μάγους, που πειραματίζονται στην ταλαίπωρη πλάτη της, δεν δέχεται τη συνέχεια αυτού του παιχνιδιού, όταν μάλιστα δεν παρέχονται εγγυήσεις ότι σε κάποια χρονική περίοδο θα υπάρξουν κάποια συγκεκριμένα θετικά αποτελέσματα, που θα τα απολαύσουν και οι αδύνατες εισοδηματικές τάξεις, οι οποίες επί τόσα χρόνια (και ιδίως από το 1985 και μετά) δοκιμάζονται σχεδόν ασταμάτητα από την έλλειψη σοβαρότητας, όπως λέει η κ. Β. Παπανδρέου, αφού αυτή οδηγεί σταθερά στην μείωση της αγοραστικής τους δύναμης (τα προηγούμενα πέντε χρόνια είχαν την ψευδαίσθηση της αυξήσεώς της με τις αφειδείς βελτιώσεις αποδοχών διά δανεισμού).

ΝΟΜΙΖΟΥΜΕ ότι από τα προαναφερθέντα προκύπτει σαφής ο λόγος, για τον οποίο αποδώσαμε τόση σημασία σ' αυτές τις χρονολογίες. Και γιατί πιστεύουμε ότι θα πρέπει και ο κ. Παπανδρέου να παραδεχθεί επιτέλους ότι τόσο ο κ. Ντελór, όσο και ο κ. Σημίτης έχουν δίκιο. Κι αυτό όχι για να θριαμβολογήσει ο κ. Μητσotάκης ότι δικαιώνεται έτσι και το κόμμα του, αφού κι εκείνος όπως άλλωστε και οι μεσολαβήσασες κυβερνήσεις μεταξύ του μονοκομματικού ΠΑΣΟΚ και Νέας Δημοκρατίας, τα έκαναν θάλασσα και δεν έβαλαν σε σωστή και κυρίως ευνοϊκή πορεία την ελληνική οικονομία.

Με την τοποθέτησή μας αυτή θέλουμε να τονίσουμε, ότι όλα τα πολιτικά κόμματα, είναι πια καιρός να κάνουν την αυτοκριτική τους, να αντιληφθούν, όπως τόσες φορές έχει υπογραμ-

Κύριο
Ανδρέα Παπανδρέου
Πρόεδρο της Κυβέρνησης

Αξιότιμη Πρόεδρε,

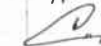
Τας επιβεβαιώνω και γραπτά την παραίτηση που σας υπέβαλα μόλις μετά τη δέξωσή σας, με την οποία προσδιορίζατε εν νέου την εισοδηματική πολιτική του 1988.

Η Εισοδηματική πολιτική αποφασίστηκε μετά από συνεχείς συνεδριάσεις και σε απόλυτη συμφωνία μαζί σας. Η ανατροπή της δεν με βοήθει σύμφωνη. Ανέλαβα το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας για να επαναλάβω στην ελληνική οικονομία σταθερότητα και να θέσω τις προϋποθέσεις για ανάπτυξη. Η πολιτική των δύο τελευταίων ετών συνέβαλε ουσιαστικά προς αυτό το στόχο. Η βασική εξέλιξη διακυβεύει τις προσδοκίες δύο ετών.

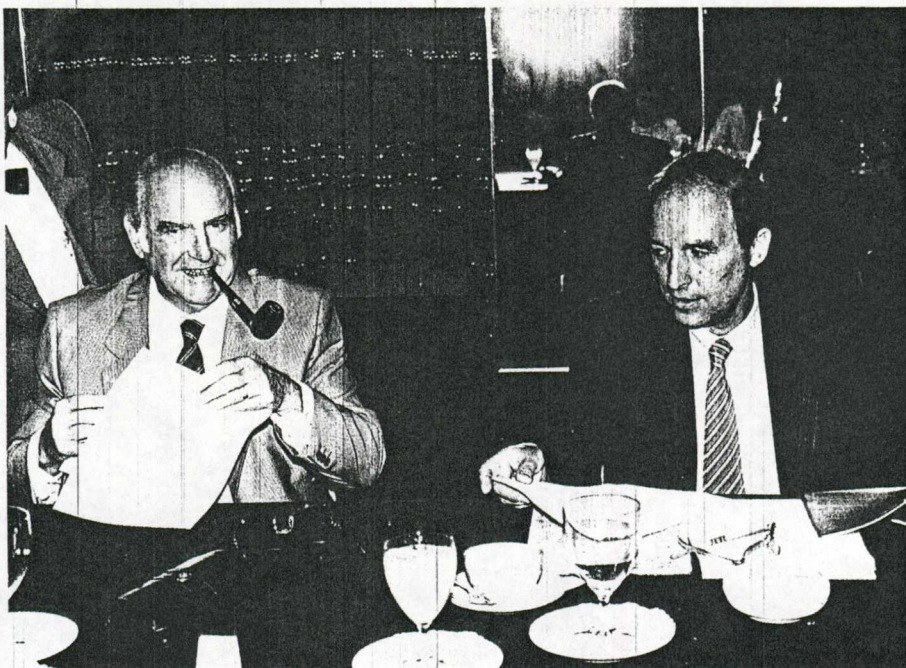
Η Εισοδηματική πολιτική ήταν πράγματι δυσχερής για τους εργαζόμενους. Προέκυψε όμως γιατί παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες μου η κυβέρνηση δεν θέλησε να περιορίσει κατά πολύ μεγαλύτερο ποσοστό το ύψος του καθαρού ελλείμματος του δημόσιου τομέα. Μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα δεν συμβιβάζονται με ελαστική εισοδηματική πολιτική όταν στόχος παραμένει ο περιορισμός του πληθωρισμού. Η εφαρμογή νέας πολιτικής που θα οδηγούσε με βεβαιότητα σε αντίθετο αποτέλεσμα εκείνου που θα ισχυριζόμουν δηλαδή δεν είναι σύμφωνη με τις υποχρεώσεις μου θέλω να παραμείνω ειλικρινής απέναντί σε σας και στον ελληνικό λαό. Ελπίζω οι φόβοι μου να αποδειχθούν ορθοί και ο νέος υπουργός να εκτιμάει εκείνο το οποίο οι αρμόδιοι υπάλληλοί οι συστάσεις και οι γνώμες όλων των εθνικών απέδειξαν ανέκλιτο.

Θέλω τέλος να σας ευχαριστήσω για την ευγένειά μου και την συμπράξη που μου δείξατε. Χωρίς εσάς δεν θα ήταν δυνατή η εφαρμογή νέας πολιτικής τόσο αντίθετης με τις πρακτικές πολλών ετών. Η συνεργασία σας υπήρξε πάντα πολύτιμη για μένα.

Με γνήσιο ενδιαφέρον

K. Σιμίτης

Αγαπητέ Πρόεδρε, η εξέλιξη αυτή διακυβεύει τις προσπάθειες δύο ετών, έγραφε το 1987 ο κ. Κ. Σιμίτης στον τότε πρωθυπουργό κ. Α. Παπανδρέου

μίσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κ. Καραμανλής, ότι η οικονομία μας διέρχεται δινή κρίση και απειλείται με συμφορά, ότι για να αποτραπεί το κακό θα πρέπει να υπάρξει μια κοινή συναίνεση για μια πολιτική ανακοπής του κατήφορου, εξυγίανσης και εκσυγχρονισμού, και ότι τούτο δεν μπορεί να επιτευχθεί, όταν οι πάντες πλειοδοτούν σε παροχές και αποκρύβουν την αλήθεια και παραπλανούν τον λαό, επαγγελλόμενοι αορίστως τους σωτήρες και αποδίδοντας τις ευθύνες για ό,τι κακό συμβαίνει ο καθένας σε όλους τους άλλους.

Αν τα εθνικά θέματα επιβάλλουν εθνική συσπείρωση, πράγμα στο οποίο σήμερα όλοι συμφωνούν, τότε πώς θα μπορέσει να έχει αυτή (αν και όταν επιτέλους επιτευχθεί) θετικά αποτελέσματα, αφού εξωτερική πολιτική, που δεν στηρίζεται σε ισχυρή και ανθεκτική και μάλιστα σε πρόσθετες δυσκολίες οικονομία, ούτε νοείται, ούτε μπορεί να εφαρμοσθεί.

Όλοι σχεδόν οι πολιτικοί μας (που με τις επιπολαιότητες, τις παραλείψεις και την μικροκομματική και ανεύθυνη πολιτική τους μας οδήγησαν στη σημερινή διεθνή απομόνωση) μας καλούν σήμερα σε ψυχολογική προετοιμασία για να αντιμετωπίσουμε ακόμα και το ενδεχόμενο πολεμικής σύρραξης. Άλλωστε και χωρίς τα δικά τους λάθη, η αναταραχή στα Βαλκάνια και στον ευρύτερο περίγυρό μας θα υπήρχε λίγο ως πολύ και δεν θα μπορούσε ποτέ να μην μας επηρεάσει αρνητικά (έστω και απλώς ως χώρα υποδεχόμενη πρόσφυγες). Όμως για να τα βγάλουμε πέρα χρειαζόμαστε ισχυρή και σταθερή οικονομία και προπαντός σωστά και έντιμα ενημερωμένο λαό, ο οποίος να θάλλει εκτός από τον αναμφισβήτητο πατριωτισμό του και τη συνειδητή συμμετοχή του σε

Αν δεν υιοθετηθεί και εφαρμοσθεί μια οικονομική πολιτική ευρείας αποδοχής από κόμματα και κοινωνικούς φορείς με ορόσημο το Μάαστριχτ, τότε όχι μόνο η Ελλάδα θα ανήκει στο παρελθόν της Ευρώπης, αλλά θα περιορισθεί και στο παρελθόν της Ιστορίας

οικονομικές και άλλες θυσίες προκειμένου να αντιμετωπισθεί η κατάσταση. Που και αν ακόμα δεν μας αγγίζει εν θερμώ, (ο Πρόεδρος Μπους κατά τους Τάιμς του Λονδίνου επιθυμεί διακαώς πολεμική σύρραξη στα Βαλκάνια, εφημ. 29.5.92), πάντως δεν αλλάζει σε καμιά περίπτωση το δεδομένο ότι για να παραμείνουμε ουσιαστικά ως χώρα - μέλος στην ΕΟΚ και να παρακολουθήσουμε από κοντά την πορεία των άλλων εταίρων μας, θα πρέπει με πολλές θυσίες και σκληρή προσπάθεια να επιταχύνουμε τη σύγκλιση προς τις προδιαγραφές, που διατυπώθηκαν στο Μάαστριχτ και κατά κόρον τις αναφέρομε κάθε τρεις και λίγο στον «Ο.Τ.», αλλά ελαχιστοί τις έχουν συνειδητοποιήσει, ακόμα και σε επίπεδο πολιτικής, πνευματικής

και οικονομικής και προπαντός συνδικαλιστικής ηγεσίας του τόπου.

ΟΤΑΝ οι «Φαίνάσιαλ Τάιμς» του Λονδίνου έγραψαν το 1990 ότι «η αποφυγή των κομμάτων να ενεργούν αποφασιστικά (στον τομέα της οικονομίας) φαίνεται ανεύθυνη και σίγουρα αντίθετη προς τα εθνικά συμφέροντα της Ελλάδας» ίσως να μας είχε φανεί τότε κάπως υπερβολική και όδίκη η κατηγορία αυτή, αφού η έγκριτη οικονομική εφημερίδα του Λονδίνου, έβαζε όλη την πολιτική μας ηγεσία στο ίδιο σακί. Τώρα φοβόμαστε, ότι η διαπίστωση δεν ήταν εκτός πραγματικότητας. Και σίγουρα αν τα κόμματα δεν συσπειρωθούν και δεν συμπράξουν στην κατάρτιση ενός κοινής αποδοχής προγράμματος σύγκλισης προς τις απαιτήσεις και τα δεδομένα της ΕΟΚ όπως αποφασίστηκε στο Μάαστριχτ, έστω κι αν γι' αυτό χρειασθεί μια κυβέρνηση συνεργασίας των δύο μεγάλων κομμάτων, χωρίς να αποκλείονται και κάποια από τα στελέχη του Συνασπισμού (το ότι θα διαφωνεί το ΚΚΕ δεν έχει καμιά σημασία) η συμπεριφορά τους αναπόφευκτα πια θα κριθεί εκ των βέβαιων αρνητικών αποτελεσμάτων της ως αντίθετη προς τα εθνικά συμφέροντα, πράγμα που μπορεί να σημαίνει τελικά και την καταγραφή από την ιστορία μιας ακόμα εθνικής συμφοράς χειρότερης και από της Μικρασιατικής καταστροφής ή της Κύπρου, από την οποία ίσως δεν θα μπορέσει πια να επιβιώσει η χώρα μας.

Πρέπει, είναι απόλυτη εθνική ανάγκη, να επιβεβαιώσουμε τον κ. Ζακ Ντελόρ, που είπε στον ΣΕΒ ότι «η Ελλάδα δεν ανήκει μόνο στο παρελθόν της Ευρώπης». Γιατί αλλιώς δεν αποκλείεται να περιορισθεί στο παρελθόν ακόμα και της ιστορίας.